

ויאמר משנה

פרשות "נצבים-ויילך". כ"ג אלול ה'תש"פ. עלון 101.

מאמר על פרשת השבוע:

"כי קרוב אליך הדבר מאוד, בפייך ובלבבך לעשותו (דברים ל' י"ד)". הבה ונתבונן על שני יהלומים שנאמרו על פסוק זה: את הראשון אמרו בעלי המוסר ואת השני השל"ה הקדוש זצוק"ל. לפני שנביא את דבריהם של בעלי המוסר נקדים את דברי הכהן הגדול מאחיו – הרב ישראל מאיר הכהן קגאן מראדין זצוק"ל – החפץ חיים אומר, שכמו שבגשמיות יש סוחר מוצלח ויש סוחר לא מוצלח, א שלימזל, כן הדבר גם ברוחניות. החפץ חיים מגדיר את ההבדל ביניהם בהגדרה קצרה וקולעת: סוחר מוצלח הוא זה שלוקח מה שמתעסע ועושה מהם זהב, וסוחר לא מוצלח הוא זה שלוקח זהב ועושה ממנו שמאטעס... עברתי פעם ליד חנות וראיתי בחלון הראוה שורה של עציצים. הסתכלתי היטב והיה נדמה לי שבכולם יש... קוצים! כן... קוצים... נכנסתי ופניתי לבעל החנות ואמרתי לו: "האמת היא שלא נכנסתי לחנות כדי לקנות! אני פשוט סקרן ורציתי לדעת מה יש בעציצים?" "קוצים!". "איך אתה מייצר אותם?". "פשוט מאוד!"

אבדה. מכול קטן אפשר לעשות זהב! כשמי שספר לי את הסיפור ספר לי, קפץ יהודי ששמע אותו, ואמר שגם לו יש סיפור דומה שראה בבית המדרש קומרנא בירושלים. אחד מהחסידים מצא גארטל על הרצפה בבית המדרש. הוא טפס על שולחן וקרא בקול רם: "מי אבד גארטל?". היה שם ציבור גדול, ואחד החסידים שעמד במרחק הצביע ואמר שזה שלו. המוצא רצה לזרוק לעברו את הגארטל, אלא שאז סמן לו האדמו"ר עם היד שלא יזרוק! "לא כך מקיימים מצוה", אמר לו הרבי, "לא זורקים אותה! רד מהשולחן, גש אל המאבד ובשתי ידיך מסור לו את המציאה. צריך לכבד מצות עשה מדאורייתא!". רבים מחזירים אבדה, אבל לא כולם יודעים לעשות מזה זהב... להעריך את המצוה, לכבד אותה, לעשותה בהתלהבות ובשמחה. את זה יודע רק סוחר טוב. עד כאן ההקדמה. נחזור לפסוק שלנו ולווארט שאומרים בעלי המוסר: "כי קרוב אליך הדבר מאוד" – הוא ממש "בפייך!" שניים יושבים ואוכלים עם הפה – האחד אוכל כי הוא רעב. "אם לא אוכל – לא יהיה לי כוח לעמוד על הרגליים". והשני אוכל וחושב: "אם לא אוכל – לא יהיה לי כוח לעבוד את הקדוש ברוך הוא"... הראשון הוא א שלעכטער סוחר, והשני א גוטער סוחר! מה עושה את ההבדל ביניהם? "ובלבבך לעשותו" – הלב! הראשון חושב שרק מאכילת קרבן פסח או מאכילת בשר קרבנות אפשר לעשות זהב. השני יודע שגם מאכילת סלט בארוחת בוקר רגילה ושגרתית אפשר לעשות זהב. כאשר אדם מכון באכילתו לשם שמים – שולחנו הופך למזבח ואכילתו הופכת לאכילת קרבן. אחד יכול לעשות מברכת המזון מיליונים, נצח נצחים, ואחד יכול לעשות ממנה סמרטוטים... "בפייך – ובלבבך לעשותו". השל"ה אומר חידוש גדול: אדם שלומד תורה לשם שמים, מלבד מה שהוא מקיים מצוות תלמוד תורה נחשב לו הלימוד הוא מקיים בפועל את מה שלומד. אם הוא לומד הלכות תפילין – נחשב לו הלימוד כאילו הוא מניח תפילין, גם אם עכשיו אינו מניחן בפועל. אם הוא לומד הלכות שבת – נחשב לו הלימוד כאילו הוא שומר עכשיו שבת גם אם כעת לא שבת. זוהי העצה לכל אחד ואחד מיישראל, לזכות לקיים את כל תרי"ג המצוות אף על פי שלא כל המצוות שייכות לכל אחד. אבל על ידי לימוד תורה, לימוד הלכות המצוה – נחשב לו, ללומד, כאילו קיים את המצוה בפועל! וזהו שאמר הכתוב: "בפייך" – על ידי שאדם לומד תורה בפיו, "ובלבבך" – הוא מכון בלימודו לשם שמים, נחשב לו הלימוד "לעשותו" – כאילו קיים בפועל את כל מה שלמד.

זהירות:

אל תעשו שמאטעס מזהב, תעשו זהב משמאטעס!

קוטף בעיר. קוצץ את החלקים הדוקרים. צובע עם קצת צבע. והרי עציץ לתפארת". "סלח לי אדוני! שאני שואל: זה הולך?". "אוהו! ישתבח שמו הגדול!" "סלח לי שוב. כפי שאמרת אני לא מתכוון כעת לקנות, אבל מאוד מסקרן אותי לדעת כמה עולה עציץ כזה?". הוא נקב בסכום! גישט, פשוט! היתה זו חתיכה הראויה להתכבד! זוהי דוגמא לסוחר מוצלח שעושה משמאטעס זהב. לעומתו, יש סוחר שמחזיק בחנותו דברים מצוינים, בגדים סוג א' א', אבל נעבעך, הוא שלימזלניק... כל פעם שהוא שולף חולצה מהמדף להראות ללקוח – נופלים מהמדף שלמעלה סודרים וגרביים, והקונה בורח משם. זוהי דוגמא לסוחר לא מוצלח שהופך זהב לשמאטעס... אומר החפץ חיים שכן הוא הדבר ברוחניות: שני אנשים הזמינו אינסטלטור לפתוח סתימה בצנרת ביתם. שניהם שלמו לאינסטלטור את אותו הסכום. הסוחר המוצלח כיון, בזמן התשלום, לקיים מצוות עשה דאורייתא של "בימו תתן שכרו", ושכר מצוה בידו. לעומתו, השני, שחשב רק על סכום הכסף שנאלץ להפרד ממנו, הפסיד את ההזדמנות להרויח שכר נצחי. כמוהם בדיוק הם אותם שניים שנסעו במונית ושלמו לנהג בסיום הנסיעה. זה שיכון לשם מצוה הוא סוחר טוב, וזה שלא מכון לשם מצוה – אינו שכזה. כ"ק האדמו"ר הרב אהרן רוקח מבעלזא זצוק"ל היה גר בתל אביב, שם היה בית מדרשו. יום אחד, ביציאתו מחדרו לבית המדרש, הבחין בבול המונח על הרצפה. הוא התכופף והרימו, אך היות ולא היה לו מושג בצורתא דזוזא, הוא לא ידע האם יש לבול הזה ערך. הוא שאל את השמש והלה השיב לו כי הבול עדין טוב ושוה כסף. האדמו"ר עלה על הבימה והכריז על המציאה. אחד המתפללים נגש אליו ואמר כי הוא אבד את הבול. האדמו"ר בקש סימנים ואמת כי אכן הבול שלו, אך עדין לא העביר את הבול לבעליו. היה זה לפני תפילת מנחה. האדמו"ר כבר נטל את ידיו וחגר את הגארטל לכבוד התפילה. ואז ראו כולם את האדמו"ר מוריד את הגארטל, נגש לכיור, נטל שוב את ידיו, חוגר שוב את הגארטל, הכל – לכבוד המצוה! הוא החל לומר בקול רם ובהתלהבות: "לשם יחוד קיום מצוה פון השבת אבדה, בדחילו ורחימו", ורק לאחר שסיים השיב את הבול לבעליו. אגב, כשהאדמו"ר אמר את ה"לשם יחוד" הוא הוסיף את המילים "בשם כל ישראל", והסביר שזאת משום שישנם אנשים שבמשך שנות חייהם לא הזדמן לידם לקיים מצוות השבת אבדה, ולכן הוא מכון גם עליהם. מספרים, כי במשך יום שלם היה האדמו"ר שרוי בשמחה גדולה על שזכה לקיים מצות עשה דאורייתא של השבת

מסקנה: אל תזלזל במצוות, הן לא שמאטעס! שבת שלום ומבורך!

סיפור לשלחן שבת ולחודש הרחמים וסליחות:

המלך בשדה.

בספרים הקדושים כתוב, שבחודש אלול ישנה בחינה של "המלך בשדה", שהקדוש ברוך הוא כניכול יורד ומתקרב אלינו באיזה מצב שאנו נמצאים, ומקבל את בקשותינו ומקרבנו אליו בסליחה וברחמים. כדי להמחיש ענין זה, ספר הרב יצחק זילברשטיין שליט"א מעשה שהיה ממש לאחורונה: היתה משפחה ברוכת ילדים, שהבת בכורה התחילה להתחבר עם חברות רעות, והחלה להתדרדר מדחי אל דחי. עיני ההורים האדימו מרוב כבי יומם ולילה, על הבת הבכורה שהיתה פרח המשפחה, ולפתע התחילה לרדת מטה מטה, אבל הם לא

בגלל כמה דקות של אי עטיית מסכה – הרבה זמן עם כאבים וסגר. בגלל כמה שניות של בעיה רוחנית – אין ספור הפסדים.

אודות פרשות "נצבים-וילך":

1. יש להן 70 פסוקים.
2. מתחילות בפרק כ"ט פסוק ט'.
3. מסתיימות בפרק ל"א פסוק ל'.

הילולא דצדיקיא:

הרב מאיר יהודה גץ זצ"ל – רב הכותל, כ"ג אלול ה'תשנ"ה.
 הרב ישראל מאיר הכהן קגאן מראדין זצוק"ל – החפץ חיים, כ"ד אלול ה'תרצ"ג.
 הראשון לציון הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל זצוק"ל, כ"ד אלול ה'תשי"ג.
 הרב יחזקאל אברמסקי זצוק"ל, כ"ד אלול ה'תשל"ו.
 התנא רבי אלעזר בן רשב"י זצוק"ל, כ"ה אלול ג'תתס"ב. הרבה מפקפקים בו.
 המגיד הרב יחיאל מיכל מזלוטשוב זצוק"ל, כ"ה אלול ה'תקמ"א.
 רבי חיים פינטו הראשון זצוק"ל, כ"ו אלול ה'תר"ה.
 הרב יצחק אלפיה זצוק"ל, כ"ו אלול ה'תשט"ו.
 הרב נתן הכהן אדלר זצוק"ל, כ"ו אלול ה'תק"ס.
 האדמו"ר הרב שר שלום רוקח מבעלזא זצוק"ל, כ"ז אלול ה'תרט"ו.
 שאול המלך ושלושת בניו ע"ה, כ"ח אלול ה'תתפ"ג.
 הרב חיים יהודה לייב אויערבאך זצ"ל, כ"ח אלול ה'תשי"ד.
 הרב אליעזר בן דוד זצ"ל, כ"ט אלול ה'תשע"ט.
 נולדה ונפטרה שרה אמנו ע"ה, א' תשרי א'תתקנ"ט – ב'פ"ו.
 רבנו אמנון ממנצא זצוק"ל הי"ד – ונתנה תוקף, א' תשרי ד'תשע"ב.
 הרב מאיר ליבוש וייר זצוק"ל – המלבי"ם, א' תשרי ה'תר"מ.

חידות על פרשות השבוע:

- א. לאן יכניס יהושע את בני ישראל?
- ב. היכן התורה נמצאת?
- ג. הגדרה לעבודה זרה.
- ד. מילה נרדפת ל-מפונק.
- ה. מצוה שיש בסוכות בשנה השמינית.
- ו. מה פרשת השבוע?
- ז. אנשים חשובים בעם ישראל.
- ח. מהדברים שצוה משה את יהושע מספר פעמים.
- ט. מילה נרדפת ל-קודם.
- י. כינוי לכעס של ה'.
- כ. מה עשה ה' עם ישראל?
- ל. מה הובטחו בני ישראל על התורה?
- מ. היכן התורה לא נמצאת?
- נ. מה פרשת השבוע?
- ס. מה שמו ליד ארון הברית?
- ע. אחד ממלכי האמורי.
- פ. היכן עמד עמוד העונן?
- צ. מה יהיו לעם ישראל אם יעברו על התורה?
- ק. כיצד נקראו בני ישראל?
- ר. שם נרדף ל-שוגג.
- ש. שלאכתם של הכנענים שהתגירו.
- ת. מילה נרדפת ל-סופם.

על פי סדר א' ב'

התייאשו ממנה, והלכו לשאול שאלת חכם איך להתנהג עמה. מצד אחד, בהתנהגות פזיזה מצדם הם עלולים לאבד אותה לגמרי, אך מצד שני, התנהגותה עלולה לדרדר את שאר הילדים הבאים אחריה. הרב הורה להם לא להעיר לה כלום, רק לדבר עם שאר הילדים ולומר שהיצר הרע תפס אותה ברשתו, אבל בעזרת השם אנו נקרב אותה, ולא נלחם בה, אלא ביצרה, והיא תחזור להתנהג כבת מלך. אך על דבר אחד הורה הרב שלא לותר לה – שתבוא הביתה כל יום לא יאוחר מהשעה 12 בלילה. אם היא באה לאחר 12 בלילה, הדלת נסגרת והיא נשארת בחוץ. ההורים אכן התנהגו עמה בדיוק כפי שהורה הרב. האבא אמר לבת, יש לך חדר פרטי, את יכולה לעשות שם מה שאת רוצה, אבל בלילה את חייבת להיות כאן עד השעה 12 בלילה. ביום הראשון הבת הגיעה ב-12 בלילה, אבל בלילה השני הגיעה ב-12:05, וכך לאט לאט התחילה לאחר עוד ועוד. בתחילה היה קשה להורים לסגור את הדלת בפניה, אבל כשהלילות התחילו להתאחר, והיא התחילה לבא ב-2 בלילה, אמר האבא: מצוה לשמוע בקול חכמים, ואמר לה: מחר אם את באה לאחר 12 בלילה, הדלת סגורה. למחרת כשהגיע 12 בלילה, והבת לא חזרה, סגר האבא את הדלת על המנעול, וכמוכן שלא הלך לישון מרוב דאגה לבתו, אלא ישב ואמר תהלים שבתו תחזור בתשובה ותצליח להתגבר על יצרה. בשעה 1:30 בלילה, חזרה הבת, וראתה שהאיום התממש, והדלת נעולה. היא דפקה בדלת, בתחילה בשקט, אבל אט אט הדפיקות התגברו, עד שהכבו ממש למהלומות. האבא יצא אל הבת, כשידיו מלאות במעדנים, עם ספל של מים וקערה, וכידו גמרא מסכת סנהדרין, ואמר לה: "סכמנו שאם את מאחרת, את לא נכנסת הביתה, אבל בכל זאת את רעבה, הנה הבאתי לך ארוחת ערב, תישלי ידיים ותאכלי". הבת התחילה לאכול את ארוחת הערב שאביה הכין לה, כשאביה יושב לידה, וכשראתה את הגמרא בידו, שאלה אותו: "אבא, בשביל מה הבאת לי גמרא מסכת סנהדרין, אתה רוצה שאתחיל ללמוד גמרא!?!". אמר לה אביה: "לא, הרב הורה לי שלא להכניס אותך הביתה לאחר השעה 12 בלילה, אבל את חושבת שאני אתן לך להיות לבד בחוץ כל הלילה?! הבאתי גמרא, ואני אשב אתך כאן כל הלילה עד הבוקר. אמנם להכניסך הביתה אני לא יכול, אבל את בתי, ואני אוהב אותך, ואיני יכול להשאיר אותך לבד בחוץ". האבא ישב לידה כל הלילה ולמד גמרא, והיא ישבה לידו. כשהאיר היום הכניסה לביתה, היא נכנסה לחדרה לישון, ואביה הלך להתפלל שחרית. כשקמה הבת לאחר שינה טרופה, אמרה לאביה: "עד כאן. ראיתי אתמול את המסירות נפש שלך אלי, ראיתי את אהבתך הכנה אלי, עכשיו אני יודעת ששום חברה אינה מסורה אלי כמוך, ואני החלטתי לעזוב הכל, ולחזור להיות בתכם אהובתכם כמקודם". המעשה הזה שהיה מלמד אותנו לימוד מוסר מאד גדול. אנחנו זועקים עכשיו בחודש אלול פעמים רבות "כרחם אב על בנים". אמנם אנחנו בנים סוררים, סרנו מן הדרך הישרה, אבינו אהובנו הקציף את פניו אלינו, עברנו גבולות רבים, זרקו אותנו מבתי הכנסת, לא יכולנו ללמוד בשיבות, ילדים לא יכלו ללמוד בתלמודי תורה – אבל אנחנו צריכים לזכור שאבא שלנו לא עזב אותנו, הוא יצא אתנו החוצה יחד אתנו. אבא לא עזב את ילדיו לבד בחוץ.

חידוי הגר"ח:

- ש. איזה ספרים הסטייפלר אמר לרב ללמוד מוסר?
- ת. "ראשית חכמה".
- ש. הוא אמר גם איזה שער?
- ת. "לפני החתונה הוא אמר שער הקדושה".

זמני השבת:		שבת פרשת "נצבים-וילך".			הזמנים לפי ירושלים עיקר תוכב"א.		
הדלקת נרות	שקיעה	עלות השחר	נץ החמה	חצות היום והלילה	שקיעה	מוצאי שבת	צאת הכוכבים
18:14	18:54	4:50	6:20:45	00/12:35	18:53	19:25	19:25
							רבנו תם 20:05

מזל טוב למשפחות: מסרי – זעפראני הי"ו לדגל נישואי הבנים: שלמה הי"ו – מרים תחי' יהי רצון שיזכו להקים בית נאמן בישראל.

עלון "נצבים וילך" התש"פ מוקדש לעילוי נשמת: ר' יוסף עזרא בן רחל זצ"ל נלב"ע כ"ד אלול ה'תשע"ה.

עלון "נצבים וילך" ה'תש"פ נחרם לעילוי נשמת: מרים בת זיהא ז"ל. להצלחת התורם ומשפחתו.

אשמח לקבל הע/ארות, תיקונים, עצות ועוד. כדי להרשם כפרנס נא להתקשר ל-025870079. טעון גניזה. נא לא לקרוא בזמן שאינו ראוי. העלון מוקדש לעילוי נשמת: שלמה חיים בן אסתר ז"ל. עלייה בת מרים ז"ל. הרב אליהו בן טובה בקשי דרוון זצוק"ל. לרפואת: מרים בת עליה. חיה בת מלכה. יפה בת רחל. הרב רפאל גבריאל אליהו בן רחל חיה שליט"א. להצלחת משפחת למני. **החלמה מהירה: יונתן דוד בן עליה.**